

פרשת מקץ

ויהי מקץ שנתיים ימים (מא, א)

נאמר בבראשית רבה פט, ג: 'אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו' - זה יוסף, 'ולא פנה אל רהבם' - על ידי שאמר לשר המשקים 'זכרתני והזכרתני' נתוסף לו שתי שנים. מפורסמת השאלה, שהרי דברי המדרש לכאורה סותרים מניה וביה: בתחילה כתוב שיוסף "שם ה' מבטחו", ומיד אחרי כן כתוב שעל חסרון הבטחון בה', שפנה אל שר המשקים בבקשה שיזכרהו, נענש להשאר במאסר שנתיים נוספות!

ותרץ הרבי ר' יצחק מוורקי, שהנה מעשה היה ברבי ר' אלימלך מליז'נסק, שפעם הלך לעשות "תשליך" בראש השנה, והמנהג כשעושים תשליך לרוקן את הכיסים, כביכול משליכים משם את החטאים.

כשסיים ר' אלימלך "לרוקן" את כיסיו, ראה את תלמידו מהלך סביבו ומחפש משהו על הרצפה.

שאל אותו רבי אלימלך: "מה אתה מחפש?" והתלמיד הסביר: "אני מחפש את העבירות של הרבי, שכן, מה שאצל הרבי נחשב עבירה - לי יחשב כמצוה..."!

אתן לכם דוגמא קטנה, מהי "עבירה" אצל הרבי ר' אלימלך:

פעם אחת ראוהו תלמידיו כשמצב רוחו לא טוב. שאלוהו: "מה קרה, רבנו?" והוא סיפר: "עברתי היום עבירה. דברתי אחרי 'הודו', באמצע 'פסוקי דזמרה'."

למה הוא דיבר? בא אליו איש אחד ואמר שאשתו מקשה ללדת, והוא שאל אותו את שמות האשה ואמה כדי שיוכל להתפלל עליה, וברך אותו שיהיו בריאים, האם והתינוק.

אמרו לו התלמידים: "רבי, הרי לא סתם דברת, ודאי יש להקל בדבורים כאלו שהם לצורך הצלת נפשות!"

אך ראו שעדין לא נחה דעתו: סוף כל סוף אלו דיבורים, והוא דיבר אחרי 'הודו'.

אמרו לו: "רבי, אתה הרי מתפלל נוסח ספרד".

בנוסח אשכנז באמת אומרים 'ברוך שאמר לפני הודו'. אבל אתה מתפלל נוסח ספרד. ו'ברוך שאמר' אומרים אחרי הודו, כך שעוד לא אמרת 'ברוך שאמר'.

. אמר רבי אלימלך: "נכון, אבל לפי נוסח אשכנז הודו זה אחרי 'ברוך שאמר', כבר אסור לדבר". זו היתה עבירה של הרבי, רבי אלימלך.

מזה אתה מבין כמה גדול היה האיש. אם זה נקרא עבירה, מה כבר היתה מצוה?!

לפי זה, אומר רבי יצחק מוורקי, אם רואים שבאים בטענה ליוסף הצדיק על כך שאמר לשר המשקים "כי אם זכרתני והזכרתני", ומענישים אותו בשנתיים מאסר - בהכרח שהיה מושלם במדת הבטחון בה', והיה "שם מבטחו בה". ממילא יתכן שתהיה עליו טענה גם על חסרון כה מועט בעבודת הבטחון, עליהם נענש בשנתיים נוספות בבית הסהר.

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

פרשת מקץ